

Vil frede »kulturhistorisk perle«

BYGNINGSBEVARING. Så er fredningsagen rejst om Sjællandsgade Bad og 'Badets Venner' mobiliserer også med en generalforsamling.

AF MICHAEL FRIIS
mif@b-l.dk

HISTORISK BADEANSTALT: Det var efter sigende nærmest sorg, der ramte stampublikummet, da det sidste år stod klart, at Sjællandsgade Bad skulle lukke 1. november.

Et flertal af kommunalpolitikere havde besluttet at spare de 3,6 millioner kr. på budgettet for 2011, som badet koster at drive.

Gunvor Auken har siden kæmpet for at få beslutningen omgjort. Hun er uddannet socialrådgiver og tidligere viceborgmester på Frederiksberg, hvor hun blev valgt ind som socialdemokrat.

»Min interesse for Sjællandsgade Bad er på grund af dets helt særlige sociale, kulturelle og sundheds- og integrationsmæssige værdier. Stedet er en kulturhistorisk og social perle og det bulldrede af virkelighed. Det er tidligt velfærdsbyggeri til arbejderbefolkningen i lejelighederne uden bad«, forklarer Gunvor Auken sine initiativer.

Ildsjæl

Gunvor Auken betegnes af samarbejdspartnere som en vaskekægte ildsjæl. Hun har bl.a. henvendt sig til 'Landsforeningen for Landskabs- og Bygningskultur', som har ret til at rejse fredningssager.

Historikeren Helge Torm fra foreningen har været sat på sagen og er ikke tvivl: Badet bør fredes og det bør så vidt muligt fortsætte med samme funktion som tidligere:

»Der er to forhold, der taler stærkt for en fredning. For det første bygningen fra 1916-17, som den meget dygtige stadsarkitekt Hans Wright står bag. Huset er et godt eksempel på en daværende byggestil, den såkaldte 'Bedre byggeskik', hvor man gik tilbage til 1700-tallets måde at bygge på med hensyn til materialer og proportioner. Her giver det f.eks. en meget pæn bygning med symmetrisk facade og en vellykket sandstansportal i typisk barokstil. Der står 'Badeanstalt' i sandstenen, men ellers afslører facaden ikke, hvad bygningen skal bruges til,«

De her detaljer er helt enestående for offentlige badesteder i København. Det er små private bade, hvor man kan trække forhængen for og få en helt privat kabine med brusebad. Det var især de ældre, indvandrerkvinderne, folk med fysiske mangler eller bare generte, der brugte dem. Flisearbejdet og terrazzogulvene holder også høj kvalitet, men er desværre ikke alle steder det originale. Foto: Helge Torm

forklarer Helge Torm. Helge Torm fortsætter:

»Den anden tungtvejende grund til, at badet absolut bør bevares, er rent kulturhistorisk. Kommunen bygger et sted for folk uden bad og det indeholder en række gode detaljer. Det er unikt, at badeanstalten er bygget sammen med en kirke og har en skole lige ved siden af. Skolen kom først, så kirken og så badeanstalten. Det viser samtidens socialbevidsthed, at man inden for meget kort afstand bygger skolen til at tage sig af ånden, kirken til sjælen og badeanstalten til kroppen!«, siger Helge Torm, der slutter om det store fodarbejde, der udføres for at bevare badet:

»Gunvor Auken er en ildsjæl og det er dejligt at se, at nogen kæmper for det!«

'Landsforeningen' vedtog allerede i november 2010, at de agtede at rejse en fredningssag

og har brugt tiden siden da til at støbe kuglerne. Resultatet blev i mandags sendt til Kulturarvstyrelsen og hvis de er enige i, at der er tilstrækkelig gode grunde til at rejse fredningssagen, så sendes den videre til Det særlige Bygningssyn, som så afgør det. Bagefter kan beslutningen ankes og det er ofte en langtrukken affære.

Gunvor Auken er naturligvis godt tilfreds med, at sagen nu er rejst:

»En fredning indebærer nemlig, at bygningen ikke må nedrives, og at der ikke må rives vægge og fliser ned m.v. Bygningen må gerne sælges og gerne anvendes til andre formål end bad, men det er selvsagt svært, hvis der ikke må ske ombygninger. Man må navnlig ikke gøre noget i en fredningsperiode, der ofte varer et års tid«, fastslår Gunvor Auken,

Siden badeanstalten lukkede har en gruppe af badets tidligere brugere, personale og andre interesserede under navnet 'Badets Venner' arbejdet på at genåbne stedet.

'Badets Venner' sendte to ideoplæg til kommunen i forbindelse med en 'kulturel' udbudsrunde - Kultur- og Fritidsudvalget ser nemlig gerne, at lokalerne fortsat har en kulturel funktion; de vil bare ikke betale for det. Begge oplæg går ud på at videreføre badet i første omgang med brug af frivillige og kun en enkelt dag for mænd og en enkelt dag for kvinder. Samtidig fortsætter ideen med at indrette en tyrkisk badstue - en hamam - på andensalen og der arbejdes med af få fonde til at bistå med penge til fornyelse og videreudbygning af badet.

Det store problem er, at 'Badets Venner' i øjeblikket ingen penge har og kan som sådan

ikke betale husleje inden for overskuelig tid. Men som Tina Uhrskov fra 'Badets Venner' fastslår:

»Det haster! Vi skal have badet åbnet igen så hurtigt som overhovedet muligt, inden alle stamgæsterne forsvinder.«

Gunvor Auken er meget glad for alle de unge, der er med i 'Badets Venner':

»Det er de aktive unge, vi skal have valgt ind i bestyrelsen til 'Badets Venner' og så skal vi ældre stå udenom som en slags eksterne konsulenter. Problemet er jo penge. 'Badets Venner' har ingen penge, så det kræver, at kommunen kommer os i møde. Og jeg vil appellere stærkt til den om ikke at kræve husleje i den første lange tid, for så hænger det ikke sammen. Når fredningssagen er rejst, så bliver det meget svært at finde købere til badet, så det bedste kommunen kan gøre er at støtte 'Badets Venner' i forsøget på at blæse liv i Badeanstalten igen«, slutter Gunvor Auken.

Markedsleje

Sjællandsgade Bad er overgået til Københavns Ejendomme, der står for udlejning af kommunens lokaler. De skal nu tage kontakt til folkene bag de tre ideoplæg for at afsøge mulighederne for at udlejning efter markedsleje.

Det har været fremme, at af den tidligere bevilling på 3,6 millioner til badet, gik ca. 700.000 kr. tilbage i kommunkassen i form af husleje. Hvis Københavns Ejendomme ikke finder en lejer, hvor det er realistisk, at vedkommende kan betale en sådan husleje, så skal ejendommen sælges. Andensalen er i øjeblikket udlejet til en privat lejer og til Guldberg Skole.

Såfremt ejendommen fredes såvel udvendigt som indvendigt, så afgrænser en fredning ejendommens brug og har derfor konsekvenser både for udlejningen og et eventuelt salg.

'Foreningen Badets Venner' holder generalforsamling den 27. februar kl. 14 i Literatur-Haus, Cafeen under krypten, Møllegaede 7.